

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-185>

УДК 304.5: 316.7 + 338.28:330.5

ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД ДО ОЦІНЮВАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

INTEGRATED APPROACH TO HUMAN CAPITAL ASSESSMENT IN THE CONDITIONS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT

Швець Антон Сергійович

аспірант,

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-2816-2027>

Shvets Anton

Dnipro University of Technology

Стаття присвячена з'ясуванню особливостей існуючих в світовій економічній науці індексних методів оцінки людського капіталу та розробці інтегрованого підходу до його оцінювання на національному рівні. Проаналізовано особливості індексів людського капіталу Всесвітнього економічного форуму та Світового банку та підкреслено відмінності між ними за методологією розрахунку, цільовим призначенням та аналітичними можливостями. Запропоновано інтегрований підхід до формування індексу людського капіталу, який поєднує методологічні елементи індексів людського капіталу Світового банку, людського розвитку та глобального індексу інновацій. Проведено його емпіричну апробацію для країн світу та України, а також кореляційний аналіз із показниками економічного розвитку. Доведено, що інтеграція інноваційної складової суттєво підвищує аналітичну та прогностичну спроможність оцінки людського капіталу.

Ключові слова: людський капітал, глобальні індекси, інтегрований індекс людського капіталу, освіта, наука, інновації.

The article is devoted to clarifying the features of existing index methods for assessing human capital in world economic science and developing an integrated approach to its assessment at the national level on this basis. In the system of modern global indices, the object of measurement of which is human capital, the methodological features of the human capital index of the World Economic Forum and the World Bank are analyzed. The methodological features of these indices are compared and it is emphasized that despite the common object of analysis, these indices differ significantly in calculation methodology, purpose and analytical capabilities. The human capital index of the World Economic Forum shows how effectively a country uses existing human capital today, and the World Bank index demonstrates what level of productivity of national human capital will be achieved tomorrow. The features of global indices, in which human capital is one of the structural elements of their construction methodology, are also analyzed, in particular the indices of global competitiveness, inclusive development, human development, social progress, innovation, readiness for future production and sustainable development. An integrated approach to the formation of a composite human capital index is proposed, which combines the methodological elements of the World Bank human capital index, the Human Development Index and the Global Innovation Index. The integrated human capital index includes three key components: health, education, and research and development. The health subindex determines the potential duration and intensity of human capital use, the education subindex characterizes the intellectual readiness of the population to participate in innovation processes, and the science and research and development subindex assesses the ability of human capital to generate new knowledge and innovations. An empirical approbation of the index for countries of the world and Ukraine was carried out, as well as its correlation analysis with indicators of economic and innovative development. It is proved that the integration of the innovation component significantly increases the analytical and predictive capabilities of the human capital index.

Keywords: human capital, global indices, composite human capital index, education, science, innovation.

Постановка проблеми. На сучасному етапі світового економічного розвитку ключовою умовою забезпечення конкурентоспро-

можності як на рівні національної економіки, так і окремих господарюючих суб'єктів є здатність до інноваційного оновлення, до проду-

кування та ефективного використання в своїй діяльності нових зразків техніки та технології, нових принципів організації бізнес-процесів, вихід на ринки з новими продуктами тощо. У свою чергу, подібні інноваційні принципи господарювання об'єктивно вимагають відповідного рівня кваліфікації персоналу, спроможного ініціювати та реалізовувати інноваційні рішення та ефективно використовувати нову техніку та технологію. Іншими словами, інноваційний варіант розвитку окремих підприємств та країн у цілому обов'язково передбачає відповідний рівень розвитку людського капіталу.

Для оцінки поточного рівня та потенціалу розвитку людського капіталу, визначення напрямків удосконалення важливою є його кількісна оцінка як на макро-, так і на мікрорівнях економічної системи. Необхідно зауважити, що на сьогодні існує декілька способів оцінки людського капіталу, проте єдиної методики ще не створено. Тому проблема його вимірювання залишається дискусійною, що пов'язано з багатовимірністю, динамічністю та якісною складовою даного феномену.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У вітчизняній та світовій економічній літературі існує достатньо багато досліджень, спрямованих на кількісний вимір людського капіталу. Так, наприклад, О. Зінченко та А. Самойленко, узагальнюючи існуючі методики оцінки людського капіталу, зводять їх до чотирьох підходів: індикативний, який спрямований на його емпіричний аналіз за рахунок відповідних індикаторів; витратний, за якого вартість людського капіталу є сумою витрат, що пішли на його формування за винятком амортизації; доходний, в основі якого механізм дисконтування величини доходів, що формуються людським капіталом; індексний спрямований на розрахунок відносних показників використання людського ресурсу через структуру економічно активного населення [1, с. 106-107]. Дослідниці приходять до цілком, на наш погляд, слушного висновку про необхідність поєднання різних підходів до оцінки людського капіталу у єдину комплексну систему діагностики з метою відстеження глобальних трендів його розвитку [1, с. 112].

М. Ночка провела систематизацію існуючих підходів вимірювання людського капіталу, зводячи їх у дві групи: прямі (вартісний, доходний, інтегрований та освітній) та непрямі, до яких належать, на її думку, індексні методи вимірювання, особливістю яких є оцінка людського капіталу залишковим способом [2, с. 54].

О. Сахненко, пов'язуючи людський капітал з нематеріальними активами, звертає увагу на необхідність оцінки його вартості насамперед через підрахунок величини доходів, які вони можуть генерувати [3, с.26]. Н. Ушенко та О. Курочка моніторинг стану та динаміки розвитку людського капіталу країн світу здійснюють за допомогою індексного методу, аналізуючи відповідні індикатори Глобальних індексів людського розвитку, людського капіталу та соціального прогресу. Вони роблять висновок, що дані індекси дозволяють формувати відповідні рейтинги країн, проте забезпечують лише приблизну можливість здійснювати коректні порівняння між країнами, що ускладнює процес їх використання різними групами стейкхолдерів для прийняття рішень щодо планування розвитку людського капіталу [4, с. 131]. А. Дем'яненко та А. Семенов виокремлюють два підходи до вимірювання людського капіталу: монетарний, який базується на оцінці індикаторів у грошовому виразі та індексний, який ґрунтується на композитарних індексах, що включають низку субіндексів і первинних показників [5, с. 217]. Дослідники, підкреслюючи відсутність універсальної методики щодо оцінювання вартості людського капіталу, пропонують загальний перелік критеріїв, які, на їх думку, впливають на вибір підходу до оцінювання людського капіталу на нано, мікро, мезо, макро- та мега рівнях економічної системи [5, с. 221].

Таким чином, в економічній науці ствердилося розуміння наявності різних механізмів вимірювання рівня людського капіталу, кожний з яких має як свої переваги, так і недоліки. На нашу думку, одним із тих підходів, який дозволяє проводити комплексне дослідження рівня розвитку національного людського капіталу та здійснювати міжнародне порівнювання між країнами світу є індексний метод. Разом з тим, практика розрахунку глобальних індексів відзначається значними методологічними розбіжностями, що ускладнює системне дослідження людського капіталу. Зважаючи на це, важливим з теоретичної та практичної точки зору є розробка комплексного методичного підходу до індексного оцінювання рівня розвитку людського капіталу, який би враховував кращі світові практики в даній сфері.

Мета статті. Метою даної статті є з'ясування особливостей існуючих в світовій економічній науці індексних методів оцінки людського капіталу та розробка на цій основі інтегрованого підходу до його оцінювання на національному рівні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Індексний метод оцінки людського капіталу є найбільш універсальним інструментом, здатним відобразити складну його структуру та забезпечити аналітичну підтримку стратегічних рішень на державному рівні. Найбільш відомими глобальними індексами, об'єктом вимірювання яких виступає саме людський капітал, є Індекс людського капіталу Всесвітнього економічного форуму (Global Human Capital Index, WEF) та Індекс людського капіталу Світового банку (Human Capital Index, HCI). Необхідно зауважити, що незважаючи на спільний об'єкт аналізу, ці індекси суттєво відрізняються між собою за методологією розрахунку, цільовим призначенням та аналітичними можливостями.

Так, наприклад, Індекс людського капіталу, розрахований в рамках Всесвітнього економічного форуму, є інтегральним показником, який оцінює здатність країн розвивати, утримувати та ефективно використовувати людський потенціал. Він відрізняється від інших індексів тим, що фокусується не лише на традиційних складових (освіта, здоров'я), а й на компетенціях, навичках, участі в ринку праці та потенціалі до інновацій населення. Індекс людського капіталу Всесвітнього економічного форуму зазвичай включає чотири ключові виміри, кожен з яких охоплює низку показників: ємності, які ураховують рівень освіти та навичок різних поколінь економічно активного населення; застосування, за допомогою яких відображається участь та інтеграція трудових ресурсів на ринку праці, включаючи зайнятість та участь у професійній діяльності; розвитку, де оцінюються мож-

ливості для професійного росту, тренінгів та освіти протягом життя; експертних знань, за допомогою яких враховується здатність людського капіталу створювати нові знання, інновації та додану вартість [6, с. 5]. У цілому, на наш погляд, подібна структура показників забезпечує більш широкі можливості для оцінки національного людського потенціалу, ніж традиційні показники освіти чи здоров'я.

Індекс людського капіталу Світового банку, на відміну від попереднього, методологічно спрямований на відображення частки національної потенційної продуктивності, яку дитина зможе реалізувати в дорослому віці за умови збереження поточних інвестицій у людський капітал. Даний індекс складається з таких основних компонентів: виживання дітей до 5 років; очікувана тривалість навчання з поправкою на якість; показники здоров'я дорослих [7, с. 34]. Фактично цільова спрямованість даного індексу як інструменту державної політики спрямована на розуміння міри інвестування певної країни в майбутню продуктивність своїх дітей та молоді.

Таким чином, індекс людського капіталу Всесвітнього економічного форуму перш за все показує *наскільки ефективно країна використовує наявний людський капітал сьогодні*, а індекс Світового банку демонструє, *який рівень продуктивності національного людського капіталу буде досягнуто завтра*. Також, окрім розглянутих вище ключових методологічних відмінностей індекси людського капіталу Всесвітнього економічного та Світового банку відрізняються один від одного ще й за критеріями цільової групи, джерел

Таблиця 1

**Порівняння методологічних підходів індексів людського капіталу
Всесвітнього економічного форуму та Світового банку**

Критерій	Індекс людського капіталу WEF (Global Human Capital Index)	Індекс людського капіталу Світового банку (HCI)
Мета	Оцінка використання та розвитку людського капіталу	Оцінка майбутньої продуктивності поколінь
Цільова група	Все населення працездатного віку	Діти та майбутня робоча сила
Ключовий фокус	Навички, зайнятість, знання	Освіта та здоров'я
Тип оцінки	Поточний стан і використання	Потенційна продуктивність
Шкала	0–100 балів	0–1 (або 0–100%)
Джерела даних	Статистика + опитування бізнесу	Офіційна демографічна статистика
Регулярність	2013–2017 (нерегулярно)	З 2018 року (періодично оновлюється)

Джерело: сформовано автором

даних та ритмічністю проведення, про що свідчить таблиця 1.

У міжнародній практиці також відомі глобальні індекси, в яких характеристики людського капіталу є окремими складовими оцінювання. До них відносяться індекси глобальної конкурентоспроможності, інклюзивного розвитку, людського розвитку, соціального прогресу, інновацій, готовності до майбутнього виробництва та сталого розвитку. Так, зокрема, в індексі глобальної конкурентоспроможності (Global Competitiveness Index, GCI), який розроблявся Всесвітнім економічним форумом, людський капітал аналізується через показники індикатори «Охорона здоров'я та початкова освіта», а також «Вища освіта та професійна підготовка». У цілому в даному індексі людський капітал оцінюється як фактор продуктивності та конкурентоспроможності економіки [8, с. 632]. У структурі індексу інклюзивного розвитку (Inclusive Development Index, IDI) людський капітал входить як окремий блок у вимірі «Зростання та розвиток» та «Рівність між поколіннями та сталий розвиток». У цьому індексі людський капітал розглядається як основа інклюзивного та сталого зростання [9, с. 3].

В індексі людського розвитку (Human Development Index, HDI), на відміну від попередніх, людський капітал вже виступає не допоміжним показником, а центральним ядром вимірювання. Такі показники індексу людського розвитку як освіта (очікувана та середня тривалість навчання), здоров'я та доходи в сукупності показують потенціал людей до продуктивної участі в економічному та соціальному житті [10]. В рамках індексу соціального прогресу (Social Progress Index, SPI) людський капітал прямо включено через блок «Основи благополуччя» і через показники доступу до базової та вищої освіти, стану здоров'я та базових навичок населення використовується в якості самостійної цінності, незалежної від економічного зростання [11, с. 13]. В наступному індексі – глобальному індексі інновацій (Global Innovation Index, GII) за рахунок окремої групи «Людський капітал та дослідження» в який включено показники освіти, наукових кадрів, інвестицій в дослідження і розробки, людський капітал розглядається як джерело інновацій та технологічного розвитку [12, с. 269-270]. Індекс готовності до майбутнього виробництва (Readiness for the Future of Production Index) містить окремий блок «Людський капітал», який оцінює навички майбутнього, циф-

рову грамотність населення та структуру зайнятості. В даному індексі людський капітал виступає ключовою умовою індустріальної трансформації [13, с. 5]. В індексі сталого розвитку (SDG Index) людський капітал включено через досягнення цілей 3 «Здоров'я», 4 «Якісна освіта» та 8 «Гідна праця» та у цілому характеризує потенціал довгострокової сталості розвитку [14, с. 50].

Узагальнюючи характеристики наведених вище глобальних індексів необхідно зауважити, що кожний з них має свої методологічні та цільові особливості, де роль людського капіталу відзначається або фрагментарністю оцінювання, або не відображає всі риси даного феномену. Зважаючи на це виникає необхідність застосування інтегрованого підходу до оцінки рівня людського капіталу, за якого б інтегрований індекс поєднував в собі всі сутнісні складові людського капіталу та відображав його особливості на сучасному етапі світового економічного розвитку.

Найчастіше в економічній науці людський капітал у загальному розумінні даного феномену представляє собою сукупність набутих від природи та отриманих в процесі навчання, використання яких в процесі суспільного виробництва приносить їй певний дохід (див. напр. [15, с. 101]. У цілому не заперечуючи подібне трактування змісту даної категорії, звернемо увагу на необхідність конкретизації характеристик знань, вмінь, навичок та здібностей людини, які дозволяють їй не тільки брати участь в сучасних трудових процесах, але й залишатися конкурентоздатною на ринках праці. Ті кількісні та якісні зміни, які відбуваються сьогодні під впливом четвертої промислової революції, безумовно видозмінюють тенденції функціонування людського капіталу та його сутнісні характеристики. На нашу думку, такими його сучасними сутнісними характеристиками є здатність та вміння людей до інноваційних змін та їх навички навчатися і здобувати нові знання впродовж всього життя.

Базуючись на такому розумінні сутності людського капіталу пропонуємо інтегрований підхід до формування індексу людського капіталу, який поєднує методологічні елементи індексів людського капіталу Світового банку, людського розвитку та глобального індексу інновацій. За такого підходу інтегрований індекс людського капіталу буде включати в себе його соціальну, освітню та інноваційно-наукову компоненти. З методичної точки зору даний індекс складається з трьох рівноцін-

них субіндексів. Субіндекс «Здоров'я» відображає біологічну та демографічну спроможність людського капіталу до нагромадження і реалізації знань. Субіндекс «Освіта» оцінює не лише кількість років навчання, а й якість знань та їх відповідність інноваційній економіці. Субіндекс «Наука, дослідження та розробки» відображає не тільки потенціал, але й реалізований людський капітал. Індекс розраховується як середнє арифметичне нормалізованих значень відповідних блоків, що забезпечує збалансоване врахування кожної складової та зменшує ризик домінування окремих показників. У якості індикаторів виміру можна, на нашу думку, використати відповідні показники з індексів людського капіталу, людського розвитку та глобального індексу інновацій (див. табл. 2).

Такими чином, запропонований інтегрований індекс людського капіталу є, на нашу думку, методологічно узгодженим синтезом підходів розрахунку індексів людського капіталу, людського розвитку та індексу інновацій. Його триблокова структура (здоров'я – освіта – наука, дослідження та розробки) дозволяє подолати обмеженість одновимірних індексів, оцінити людський капітал як соціально-економічний та інноваційний ресурс та використовувати індекс як самостійний науковий інструмент.

З метою перевірки придатності запропонованого індексу, демонстрації інтеграції соціального та інноваційного вимірів людського

капіталу, а також порівняння результату з традиційними індексами людського капіталу та людського розвитку була проведена апробація інтегрованого індексу людського капіталу для 20 країн світу (найбільш розвинутих, середнього розвитку, колишніх соціалістичних країн Східної Європи та країн з низьким рівнем розвитку). Розраховані значення інтегрованого індексу людського капіталу засвідчили стабільно високі його значення з незначними коливаннями для розвинутих країн, що пояснюється високою інституційною стійкістю систем охорони здоров'я, освіти та сфери досліджень та розробок. Країни з середнім рівнем розвитку характеризуються поступовим зростанням значення даного індексу, насамперед за рахунок інвестицій в освіту та наукові дослідження. Для країн Східної Європи, у тому числі й України, характерні відносно високі освітні показники, але відставання за науково-дослідним компонентом стримує загальне зростання ІНСІ. В країнах з низьким рівнем розвитку має місце структурний розрив, зумовлений слабким станом систем охорони здоров'я та обмеженим доступом до освіти і наукової інфраструктури.

Проведений для даної вибірки країн кореляційний аналіз інтегрованого індексу людського капіталу з рівнем ВВП на душу населення даних країн засвідчив наявність тісного зв'язку з показниками економічного зростання та інноваційної активності. Найвищий рівень

Таблиця 2

Структура інтегрованого індексу людського капіталу

Субіндекс	Структурні компоненти	Джерело
Здоров'я	Очікувана тривалість життя при народженні	Індекс людського розвитку
	Ймовірність дожиття до 60 років	Індекс людського капіталу
	Дитяча смертність	Індекс людського капіталу
	Індекс виживаності дорослого населення	Індекс людського капіталу
Освіта	Очікувана тривалість навчання	Індекс людського розвитку
	Середня тривалість навчання	Індекс людського розвитку
	Скориговані з урахуванням навчання роки навчання	Індекс людського капіталу
	Охоплення вищою освітою	Глобальний індекс інновацій
	Частка STEM-випускників	Глобальний індекс інновацій
Наука, дослідження та розробки	Витрати на R&D (% ВВП)	Глобальний індекс інновацій
	Кількість дослідників на 1 млн населення	
	Наукові публікації (Scopus/WoS)	
	Якість дослідницьких інституцій	
	Університетсько-бізнесова кооперація	

Джерело: сформовано автором

кореляції спостерігається саме для науково-дослідної складової, що підтверджує її ключову роль у забезпеченні економічної віддачі людського капіталу. З практичної точки зору це означає, що інвестиції лише в освіту без розвитку сфери досліджень та розробок не забезпечують сталого довгострокового зростання.

Висновки. Проведений аналіз засвідчив, що існуючі в світовій економічній практиці індексні методи оцінки людського капіталу суттєво відрізняються між собою за методологією розрахунку, цільовим призначенням та аналітичними можливостями. Так, наприклад, індекс людського капіталу Всесвітнього економічного форуму спрямований на оцінку поточної ефективності використання відповідною країною наявного людського потенціалу, а індекс Світового банку досліджує

майбутній рівень продуктивності національного людського капіталу. Для певної уніфікації оцінки рівня національного людського капіталу запропоновано інтегрований підхід, який є методологічно узгодженим синтезом підходів розрахунку індексів людського капіталу, людського розвитку та індексу інновацій. Запропонований індекс структурно складається з трьох субіндексів (здоров'я, освіта, наука, дослідження та розробки), що дозволяє оцінити людський капітал як соціально-економічний та інноваційний ресурс та використовувати індекс як самостійний науковий інструмент. Проведений розрахунок індексу для країн світу та України, а також його кореляційний аналіз із показниками економічного та інноваційного розвитку засвідчив ключову роль науково-дослідної сфери у забезпеченні економічної віддачі людського капіталу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Зінченко О.А., Самойленко А.О. Глобальний вимір розвитку людського капіталу. *Актуальні проблеми економіки. Серія Міжнародні економічні відносини*. 2020. № 8 (230). С. 104-113. <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2020-1-230-104-113>.
2. Ночка М.П. Підходи до оцінки людського капіталу. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2021. Випуск 1(87). С. 51-57. <https://doi.org/10.32845/bsnau.2021.1.8>
3. Сахненко О.І. Методи оцінки людського капіталу. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 10. С. 24-27. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/5.pdf (дата звернення: 01.02. 2026).
4. Ушенко Н. В., Курочка О. М. Стан та динаміка розвитку людського капіталу: міжкраїнні порівняння ЄС та України. *Часопис економічних реформ*. 2025. № 4(60). С. 123-134. <https://doi.org/10.32620/cher.205.4.14>
5. Дем'яненко А.А., Семенов А.О. Теоретико-методичні аспекти оцінювання людського капіталу. *Актуальні проблеми економіки*. 2024. № 7 (277). С. 215-222. DOI: <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2024-1-277-215-222>.
6. The Global Human Capital Report 2017. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_Human_Capital_Report_2017.pdf (дата звернення: 02.02. 2026).
7. The Human Capital Project. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/363661540826242921/pdf/The-Human-Capital-Project.pdf> (дата звернення: 02.02. 2026).
8. The Global Competitiveness Report 2018. URL: <https://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/The-GlobalCompetitivenessReport2018.pdf> (дата звернення: 03.02. 2026).
9. The Inclusive Development Index 2018 Summary and Data Highlights. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Forum_IncGrwth_2018.pdf (дата звернення: 03.02. 2026).
10. Human Development Report 2025. URL: <https://hdr.undp.org/system/files/documents/global-report-document/hdr2025reporten.pdf> (дата звернення: 03.02. 2026).
11. Social Progress Index 2025. URL: https://cdn.prod.website-files.com/6650cb66e461b93f1a906cf2/67bfb2f98d970886cd20224a_2025%20AI%20Global%20Social%20Progress%20Index-%20report.pdf (дата звернення: 03.02. 2026).
12. Global Innovation Index 2025 Innovation at a Crossroads. URL: <https://www.wipo.int/web-publications/global-innovation-index-2025/assets/89507/global-innovation-index-2025-en.pdf> (дата звернення: 03.02. 2026).
13. Readiness for the Future of Production Report 2018. URL: https://www3.weforum.org/docs/FOP_Readiness_Report_2018.pdf (дата звернення: 03.02. 2026).
14. Sustainable Development Report 2025. Financing Sustainable Development to 2030 and Mid-Century Includes the SDG Index and Dashboards. URL: <https://s3.amazonaws.com/sustainabledevelopment.report/2025/sustainable-development-report-2025.pdf> (дата звернення: 03.02. 2026).
15. Грішнова О.А. Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки : монографія. Київ : Знання, 2001. 254 с.

REFERENCES:

1. Zinchenko O.A., Samoilenko A.O. (2020). Hlobalnyy vymir rozvytku lyudskoho kapitalu. [Global dimension of human capital development]. *Aktualni problemy ekonomiky. Seriya Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny*, no. 8 (230), pp. 104-113.
2. Nochka M.P. (2021). Pidkhody do otsinky lyudskoho kapitalu [Approaches to the evaluation of human capital]. *Visnyk Sumskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu. Seriya «Ekonomika i menedzhment»*, vol. 1(87), pp. 51-57.
3. Cakhnenko O.I. (2017). Metody otsinky lyudskoho kapitalu [Methods of human capital assessment]. *Ekonomika i suspilstvo*, vol. 10, pp. 24-27. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/5.pdf (accessed February 01, 2026).
4. Ushenko N. V., Kurochka O. M.(2025). Stan ta dynamika rozvytku lyudskoho kapitalu: mizhkrayinni porivnyannya YES ta Ukrainy [State and dynamics of human capital development: cross-country comparisons of the EU and Ukraine.]. *Chasopys ekonomichnykh reform*, no. 4(60), pp. 123-134.
5. Demyanenko A.A., Semenov A.O. (2024). Teoretyko-metodychni aspekty otsinyuvannya lyudskoho kapitalu [Theoretical and methodological aspects of human capital assessment]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 7 (277), pp. 215-222.
6. The Global Human Capital Report 2017. Available at: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_Human_Capital_Report_2017.pdf. (accessed February 02, 2026).
7. The Human Capital Project. Available at: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/363661540826242921/pdf/The-Human-Capital-Project.pdf> (accessed February 02, 2026).
8. The Global Competitiveness Report 2018. Available at: <https://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf> (accessed February 03, 2026).
9. The Inclusive Development Index 2018 Summary and Data Highlights. Available at: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Forum_IncGrwth_2018.pdf (accessed February 03, 2026).
10. Human Development Report 2025. Available at: <https://hdr.undp.org/system/files/documents/global-report-document/hdr2025reporten.pdf> (accessed February 03, 2026).
11. Social Progress Index 2025. Available at: https://cdn.prod.website-files.com/6650cb66e461b93f1a906cf2/67bfb2f98d970886cd20224a_2025%20AITi%20Global%20Social%20Progress%20Index-%20report.pdf (accessed February 03, 2026).
12. Global Innovation Index 2025 Innovation at a Crossroads. Available at: <https://www.wipo.int/web-publications/global-innovation-index-2025/assets/89507/global-innovation-index-2025-en.pdf> (accessed February 03, 2026).
13. Readiness for the Future of Production Report 2018. Available at: https://www3.weforum.org/docs/FOP_Readiness_Report_2018.pdf (accessed February 03, 2026).
14. Sustainable Development Report 2025. Financing Sustainable Development to 2030 and Mid-Century Includes the SDG Index and Dashboards. Available at: <https://s3.amazonaws.com/sustainabledevelopment.report/2025/sustainable-development-report-2025.pdf> (accessed February 03, 2026).
15. Hrishnova O.A. (2001). Lyudskyy kapital: formuvannya v systemi osvity i profesiynoyi pidhotovky [Human capital: formation in the system of education and professional training]: monohrafiya [a monograph]. Kyiv : Znannya. 254 p. (in Ukrainian)

Дата надходження статті: 28.02.2026

Дата прийняття статті: 19.03.2026

Дата публікації статті: 24.03.2026